

מסורת הש"ס

(א) [ומספחת פקד יוד לקמן סה. כריתות ג:].
(ב) [בס"א: שוה"מ].
(ג) סוכה מה: (ד) וי"ט ט:
(ה) [ע"ש].
(ו) [נפסחים כד. וי"ט].
(ז) [רש"י בחולין קכא. ד"ה השועט בהמה וכו' כתב דלית אלא מדרבנן עוד שם: ד"ה וממנין לה עד שתלא נפשה כדמינא בנסה' מנין אוכל וכו' ואסמכתא דרבנן בעלמא הוא].
(ח) [שמות פרק ג].
(ט) [מ"ק ד: (ט) וי"ל ר' יוחנן אומר].
(י) [ב"מ גא. מכות ט: ד. טז. כ: תמורה ג. ויחיים טז:].
(יב) [פסחים פד. חולין פג: גא. קמא: תמורה ד: מכות ד: טז. שביעית ג: (ט) [שמות כג, דברים ט: (ט) [דברים ה].
(יג) [ויקרא יח].
(יד) [בס"א: יצוהו].
(טו) [שמות כג].
(טז) [מלכים ג].
(יז) [בס"א: עומ, (ק) [וי"ע מוס' ויחיים קו. ד"ה מנין ויחיים].

גליון הש"ס

גמ' כתנאי אחרים אסורים. עיין במילתא פרשת מטעטים פ"ו: הוב' ד"ה בשום וכו' תיבה ת"ל הדיו לאו שניתן לאוהרת ביתת ב"ד. עיין שבת דף ק"יד ע"א מוס' ד"ה גללו. תמוה לי הו' בלחמ' בנן סורר לוקה היכא דלא יבא לידו מיתה ויפלי' לה מקרא אלא דהמוס' כאן בקושימים ה"י הקשו דליף מיתה בכל המורה דמינן לאוהרת מיתת ב"ד לוקה היכא דלא יבא לגלל מיתה היכא א"ן שיהיה מלאה טעם שיהיה דלא ילפי' בעלמא מיתה מ"מ עי"פ כדן לאו ענשו ולא תאכלו על הדס אך שיין לומר דלא לילקי אכל בני משום דיעת מיתה בנן סורר הא אהן לאו ענשו לוקה בן סורר ואין ועטרו אחרים ממנו דמינן לאוהרת בן סורר למיתה וע"ש:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לאו וכו' הני משתמעו מיתה:
(ב) הוב' ד"ה אחר וכו' הו' דלא וכו' דכיון דגלי:

מוסף רש"י

ר' עקיבא היא. דאמר מגדף מינא קרבן דלא צעין מעשה. (בדיות ג. ועי"ש ח.)
מנין לאוכל מן הבהמה כו' לא תאכלו על הדם. אסמכתא בעלמא היא (חזקוני כבא). בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה. אס מותר ועבדת על לאו, בלש תשרפט, נתקו הכתוב בעשה וז' מעשין של שאר לאוין, לומר וז' עשאו ותקנת עיבתו שיערפט (שבושת ג.) שהמעשה האמור אחריז תקנתו וכפרתו על עבדת הללו (מכות ד:) כל לאו שניתן לעשה אין לוקין עליו, דמשמע וז' הית תקנתו אס תעבור על הללו עשה זאת ויזילג, ועוד דלא מצי לללו דחסימא, שהתלקות נסקמ לו (פסחים ט9).

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

ה"ג א"ר **אמי יוצה וקיער וניסך בעעלס אחד וכו'.** ול"ג והשתמוה דהשתמוה לאו בכלל שאר עבודות היא דעל כרתך לית ליה לר' אמי השתמוה לחלק ינאה מדקאמר אינו חייב אלא אחת: **מ"ע דר' אמי.** דלית ליה השתמוה לחלק ינאה: לא **פעזס.** כללן כולן כאחד ולא

אמר ר' אמי זיבח וקיסר וניסך בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת אמר אביי מ"ט דר' אמי אמר קרא ילא תעבדם הכתוב עשאן כולן עבודה אחת ומי אמר אביי הכי והאמר אביי שלש השתחואות בעבודת כוכבים למה אחת לכדרכה ואחת שלא כדרכה ואחת לחלק לדבריו דרבי אמי קאמר וליה לא סבירא ליה גופא אמר אביי שלש השתחואות בעבודת כוכבים למה אחת לכדרכה ואחת שלא כדרכה ויגוים האלה נפקא אלא אחת כדרכה וישלא כדרכה ואחת לשלא כדרכה ואחת לחלק: המקבלו עליו באלוה האומר לו אלי אתה: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב כיון שאמר לו אלי אתה חייב למאי אי קטמלא מתניתין היא אלא לקרבן ואפילו לרבנן והתניא א"י אינו חייב אלא על דבר שיש בו מעשה כגון זיבוה וקיסור וניסוך והשתחואה ואמר ריש לקיש מאן תנא השתחואה ר' עקיבא היא דאמר לא בעינן מעשה מכלל דרבנן סברי בעינן מעשה כי קאמר רב נמי לר' עקיבא קאמר לר' עקיבא פשיטא היינו מגדף מהו דתימא עד כאן לא מחייב ר"ע קרבן אלא במגדף דכתיב ביה כרת אבל הכא דלא כתיב ביה כרת אימא לא קמ"ל דאתקושי אתקוש דכתיב וישתחוו לו ויבחו לו ויאמרו וגו' א"ר יוחנן אלמלא וי"ו שבהעלוך נתחייבו רשעיהם ע' של ישראל כלייה כותנאי אחרים אומרים אלמלא וי"ו שבהעלוך נתחייבו רשעיהם של ישראל כלייה אמר לו ר"ש בן יוחאי והלא א"ב כל המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם שנאמר יבלתי לה' לבדו אלא מה תלמוד לומר אשר העלוך שאיוו אלוהות הרבה: אבל המגפף והמנשק המכבד והמרבץ כו': כי אתא רב דימי אמר רבי אלעזר על כולם לוקה חוץ מהגורד בשמו והמקיים בשמו מאי שמו הגורד בשמו והמקיים בשמו דלא לקי משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה הני נמי לאו שבכללות הוא א"י אין לוקין על לאו שבכללות דתניא ימנין לאוכל מן הבהמה קודם שתצא נפשה שהוא בלא תעשה תלמוד לומר לא תאכלו על הדם דבר אחר לא תאכלו על הדם הלא תאכלו בשר ועדיין דם במזרק רבי דוסא אומר ימנין שאין מברין על הרוגי ב"ד ת"ל לא תאכלו על הדם ר' עקיבא אומר ימנין לסנהדרין שהרגו את הנפש שאין טועמין כלום כל אותו היום ת"ל לא תאכלו על הדם א"י (אמר רבי יוחנן) אוהרה לבן סורר ומורה מנין ת"ל לא תאכלו על הדם וא"ר אבין בר חייא ואיתימא ר' אבין בר כהנא ע"ל כולם אינו לוקה משום דהוה ליה לאו שבכללות אלא כי אתא רבין א"ר אלעזר ע"ל כולן אינו לוקה יחוץ מן הגורד בשמו והמקיים בשמו מאי שנא אהנך דלא לקי דהוה ליה לאו שבכללות הני נמי לאו שאין בו מעשה נינהו ההוא בר' יהודה דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו דתניא לא תותירו ממנו עד בקר בא הכתוב ליתן עשה אחר לאו

סג.

אמר ר' אמי זיבח וקיסר וניסך. פירש הקונטרס דלא גרסינן והשתמוה דלאו עבודה היא ולפיכך צדך דר' זכאי לעיל נמי ל"ג ליה וקשה אמאי א"ל פוק מני לצרא אפילו ר' נחן דאמר התם לחלק הכא מודה ללאו ינאת כדמפרש אביי טעמא הכא מדכתיב לא תעזדם מיהו אפשר הא דאמר ליה פוק מני לצרא משום דלא דריש ליה לא תעזדם ולרז שמואל בר יהודה דהכי תנא קמיה אוקימתא קמיתא דרבי זכאי מלא תעזדם כר' אמי ולר"ת נראה דגרס דדרז זכאי והשתמוה וצדר' אמי ל"ג דקסצר ר' אמי דלחלק על ענמה ינאת דלא תעזדם אשאר עבודות קאי דהכי כתיב לא תשתמוה להס ולא תעזדם והא דפריך הא אמר אביי שלש השתחואות למ"ל דלחלק על ענמה לא קאמר מדקאמר לחלק על כל אחת משמע אצל לר' זכאי דתנא השתמוה ע"כ ללאו ינאת ס"ל מדלא מחייב שמים ואי עזדה צאפי נפשה לא מחייב כלל כיון דללאו ינאת ולא מני ליה צהדי אחרייני אלא לאשמועי' היא גופה דללאו ינאה ואמר ליה ר' יוחנן פוק מני לצרא דלחלק ינאה אפי' כל אחת ואחת כיון דלא דרשת לא תעזדם מוס"ל השתמוה ללאו ינאה: **אחת** צשא' כדרכה. הו' א' לא מינעי לן קרא לעונש ואזהרה דמזויזס כדמינעי לן לעיל (דף סא.) צהשתמוה לשלא כדרכה דמטוידס כיון דגלי לן צזאזהרה דכל שלא כדרכה שוין הוא הדין צעונס:

אלא ע"ל ב"ל דבר שיש בו מעשה. פ"ה דגבי מלאת כתיב ועשה אחת ולא דק צצפ"ק דכריתות (דף ג.) מייתי אידך קרא דתנן לעושה צצגגה ינא מגדף: **כ"י** קאמר רב נמי דר"ע. אליצא דר"ל קאמר הכי דלר' יוחנן דאמר לקמן (דף סה.) כפיפת קומתו ועקימת פיו הוה מעשה מתוקמא דרב אפילו כרצנן:

ב"ל המשתף שם שמים. לא דמי להא דכתיב (שופטים י) חרצ לה' ולגדעון וכן (במדבר כא) דצרנו צה' וכן דלא אסור אלא צמידי דלסלות: **מישום** דהוי לאו שבכללות.

שניתן לאזהרת מיתת צ"ד דהוי אזהרה לנן סורר ומורה ועוד תימה הא בן סורר ומורה לוקה דמתנן צפ' בן סורר ומורה (לקמן דף עא:) וילפנין צגמרס ויסרו מויסרו וע"כ אזהרתיה מלא תאכלו על הדס וכיון דגלי רחמנא אהאי לאו דלקי ה"ל למימר בכל דוכתי דלקי לכל הפחות היכא דאין יכול לצא לידו מיתה:

ע"ל בורס אינו אוקה. אפי' למ"ד צס"פ כל שעה (פסחים דף מא:) דלקי אלא ואמצושל משום צלי אש ואזו וחרצן משום כל אשר יעשה מגפן הנהו מיפרשי טפי מקרא דלא תעזדם דלא מפרש קרא דליירי צצגגף ומנשק והא דאמרינן צצפ"ק דציצה (דף צ.) דמצשל גיד הנשה צי"ט לוקה חמש וחד מינייהו המצשל צי"ט לא חשבינן להו לאו צצכללות דכתיב כל מלאכת עבודה לא תעשו כמו לא תעזדם דהכא דהתם מפרש טפי דכתיב עבודה דמשמע כל מלאכה שהיא עבודה: שלא

עליו דתניא לא תותירו ממנו עד בקר בא הכתוב ליתן עשה אחר לאו

על הגרסא ומקבצא מוקמינן לה אחרוי צית דין שנהרגין על עונש' שלא ינהגו צהס כצוד משום כפרה: לנן סורר ומורה. דלא ענש אלא א"כ הזהיר והיכן הזהיר לא תאכלו על הדס לא תאכלו אכילה שמהרגהו עליה: לאו צצכללות. דכל הני א' משמע מיניה: לומר

עין משפט ונר מצוה

קבו א מיי פ"א מהל' שגגות הל' א והל"ב:
קבו ב מיי פ"א מהל' שבוטות הל' צ סגמ לאוין א:
קבו ג מיי פ"ח מהל' סנהדרין הלכה ג:
קבוט ד מיי פ"א מהלכות שמיטה הלכה צ סגמ לאוין קלו טו"ע י"ד ס"ח ספי"א:
קב ה מיי פ"א מהל' מעשה קרנות הלכה ד סגמ לאוין שגד:
קנא ו ז מיי פ"ג מהלכות סנהדרין הלכה ד סגמ לאוין רל:
קנב ח מיי פ"ו מהל' ממרים הלכה א סגמ לאוין קי:
קנג ט מיי פ"א הל' שמיטה הל' צ ופי"ג מהל' סנהדרין הלכה ד ופי"ח שס הל' ג סגמ לאוין קלו רכ רלו שגד:
קנדר י מיי פ"ג מהל' ע"ז הלכה י סגמ לאוין יח:
קנה כ מיי שס פ"ה הלכה י והל' יא סגמ לאוין לה טו"ע י"ד ס"י קמו ספי"א ועיין צהשגות וצכ"מ:

תורה אור השלם

- לא תשתחוה לזרים ולא תעבדם כי אני יי אלהיך אל קנא פקד עון אבת על גביהם על שלשים וְעַל רבעים לשנאי: שמות כ ד
- השמר לקן פן תנקש אחריהם אחרי השקדם מפניך ופן תרדש לאלהיהם לאמר איבה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואַעֲשֶׂה בן גם אני: דברים יב ל
- סור מזהר מן הדרך אשר צויתם עשו לְהַם עגל מסכה וישתחוו לו ויִּוָּבְחוּ לוֹ ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוף מארץ מצרים: שמות לב ח
- וזבח לאלהים יִזְרַח בלתי לך לבדו: שמות כב יט
- ויקח מִנְחָם ויָצַר אותו בחרט ויעשהו עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוף מארץ מצרים: שמות לב ד
- לא תאכלו על הדרך לא תִּקְחֻשׁוּ וְלֹא תַעֲזֹנּוּ: ויקרא יט כו
- וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וְהִתַּרְתֶּם מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרָפוּ: שמות יב י